

Aralık 1970

Bilim ve Teknik dergisinin 37. sayısında "Deri Nasıl Çalışır" kapak konusu olarak seçilmiş. Hobby'den çevrilen bu kısa yazıda özellikle güneş ışınlarının deriye zararlarından ve derimizin bizi zararlı ışıklardan ve ısıdan nasıl koruduğundan söz ediliyor. Bu ayki köşemizde "Yıldızlarda Hayat Var" başlıklı yazıdan bazı alıntılar yaptık. Bu yazı göktaşlarında bulunması olası organik molekülleri konu alıyor.

Bilim ve Teknik'in Aralık 1970 sayısının içeriğini oluşturan diğer bazı başlıklar şöyle: Sporda Devrim, Nefes Almanın Tekniği, Elektrik Prizinden Gelen Sıcaklık ve Soğukluk, Sabun Nedir?, Kozmik Işıklar, İki Parmaklı Sayılar, Roger Bacon'un Hayatı, Film Nasıl Banyo Edilir? ve Balonla Yükselme

Yıldızlarda Hayat Var

"Gökten Düşen Taşlar" diye anılan meteoritler oldukça enderdir. 1940 yılında yayımlanan bir katalogta gerçek olduğu kabul edilen 1600 tane meteorit vardır. Bunlardan bazıları birkaç ton ağırlığındadır ve dünyanın çeşitli müzelerinde bulunmaktadır. Ötekiler ise birkaç kilodur. Ancak, ne var ki Arz üzerindeki topraklarda çok büyük sayıda göktaşları bulunmaktadır, çünkü bunlar yüzlerce milyon yıl boyunca göklerden yere yağmışlardır.

Gökten düştüğü kuşkusuz olarak görülen ve bilinen meteoritler dikkate alınırsa yüzde oran şöyle olmaktadır:

Demirli meteoritler: % 5
Karşık olanlar: % 1,5
Taşlı olanlar: % 93,5

Taşlı meteoritlerin onda biri Arzdaki bazalt taşlarına çok benzemektedir. Onda dokuzu ise kitleye yapışmış kabarcıklar gibi görünmektedir. Bu düğümlü kabarcıklara "kondrül" deniyor ve bunun için böyle meteoritlere de "kondrit" adı verilmiştir.

Bu tip kondritler arasında yüzde dört ile yüzde beşinin içerisinde karamsı kitleler görülmektedir ki bunlar da bir nevi gevrek yer tezeğine benzerler ve taşlı kondrüller içerisine yerleşmiş bulunurlar. Bu tip meteoritler ender olan kömürlü kondritler cinsindedir.

Meteoritlerin varlığı yabancı ülkelerde 1790 yılında kabul edilmişti. Fransa'da ise ancak 1803 yılında Normandiya bölgesindeki Laigle mevkiine düşen ünlü ve 3000 parçalık taş yağmurdan sonra Bilimler Akademisi bir inceleme komisyonu göndermişti. Bu komisyonun başında fizikçi Biot vardı ve durumu inceleyip aydınlatmak görevini almıştı. Demek ki göklerde daha doğrusu gökler ötesinde taş vardır.

Gerçekten, yıldızlararası boşlukta milyonlarca yıllar dolaşmış olan bu cisimlerde su bulunması hayret verici bir sorundur. Karbona gelince, bu da hayret uyandırıcıdır, çünkü karbon bunlarda kendini karbonlu maddeler halinde göstermekte ve bu madde ise Arz üzerinde bir hayat maddesi anlamını taşımaktadır. Kömür, milyonlarca yıldır karbonlu maddelerden vücuda gelmektedir.

Nature adındaki tanınmış İngiliz dergisi bir yıl aralıkla aynı başlığı taşıyan iki yazı yayımlamıştı. Nature dergisinin 20 Nisan 1969 sayısında dört uzman tarafından imzalanmış ve Pueblito Allen-

de Meteoridi Üzerine Yapılan Organik Tahlil başlığı ile bir yazı çıkmıştı. Bu dört uzmanın hepsi de Uzay Bilimi Laboratuvarı ve Kimyasal Biyodinamik Laboratuvarı bilginlerindedir. Yazarlar şöyle bir kanata varmışlardır: "Açıkça anlaşılıyor ki, bu meteoritin dış katında görülen organik madde biyolojik menşelidir ve meteorit yere düştükten sonra ona bulaşmıştır. ... Bu bulaşmanın çabukluğu ve kirlenmenin çeşitliliği organik maddelerin meteoroda bulunabileceği düşüncelerini çürütür, düşen göktaşları az veya çok zaman Arz üzerinde bulunarak organik maddelere bulaşır."

Bu yüksek perdeden atılmış bir yorumdur ve Arz ötesi hayatın sanki ellerimizde olduğunun tasdikini ister gibi bir sözdür.

Yine Nature dergisinin Temmuz 1970 sayısında sekiz kişilik iki grup bilgin tarafından imzalanan bir yazı vardır: Pueblito Allende Meteoridi üzerine Organik Tahlil. Gruplardan birisi üç kişilik olup Mc Donnel Araştırma Laboratuvarı'ndandır. Diğer gruptaki dört kişi ise Houston Üniversitesi'nin Biyofizik Bilgiler ve Kimya Fakültesi'ndendir. Bunların etüt yaparak yazdıklarının özeti ifade eden kararları şöyledir:

"Geçen yıl Meksika'ya düşen meteoritin içerisinde bulunan organik maddelerin sonradan topraktan bulaşması düşüncesi kabule şayan görünmüyor." Yazının sahibi bilginler organik maddelerin meteorun kendisine ait olduğuna ve büyük moleküller halinde meteoritin organik olmayan hücrelerinde hazır bulduklarına karar vermişlerdir.

Bunu muhakeme etmek ve onaylamak bize düşmez. Ancak bilginlere düşen iş, gördüklerini ve bildiklerini kendi aralarında tartışıp anlaşmaya varmaktır. Yakın günlerde belki haberler çıkar.

